

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж г 1/2022
22.02.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасмине Васовић, председника већа, Јасминке Станојевић и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у поступку заштите права на суђење у разумном року предлагача Д.О.О. „Генс“ из Ниша, кога заступа Милан Павловић, адвокат из ..., ул. ... бр. .../..., одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Нишу Р4 И 9/16 од 16.12.2021. године, у седници већа одржаној 22.02.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача и потврђује решење Вишег суда у Нишу Р4 И 9/16 од 16.12.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

Образложење

Решењем Вишег суда у Нишу Р4 И 9/16 од 16.12.2021. године одбијен је захтев предлагача којим је тражио да се утврди да му је повређено право на суђење у разумном року у предмету извршења Основног суда у Нишу И 971/10, да се наложи том суду да предузме све неопходне мере ради окончања поступка у најкраћем року, да се предлагачу призна право на правичну накнаду у износу од 60.000,00 динара, са каматом по закону почев од дана доношења одлуке па до коначне исплате, као и право на накнаду трошкова поступка у износу од 6.000,00 динара, а који износи ће се исплатити из буџетских средстава РС опредељених за рад судова, у року од три месеца од дана подношења захтева за исплату.

Против наведеног решења предлагач је, преко пуномоћника, благовремено изјавио жалбу из свих законом прописаних разлога.

Одлучујући о жалби предлагача на основу члана 86 став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08 ... 101/13), који се у овом поступку примењује на основу члана 34. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15), Врховни касациони суд је испитао побијано решење применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 25/82... „Службени гласник РС“ бр. 46/95 ... 106/15), на чију примену упућује члан 8в Закона о уређењу судова, па је оценио да је жалба неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које Врховни касациони суд, као другостепени суд у овом поступку, пази по службеној дужности, а ни битна повреда из тачке 12. истог члана, на коју се жалбом указује, јер побијана одлука садржи разлоге о свим одлучним чињеницама, сагласно утврђеном чињеничном стању и изведеним доказима.

Према утврђеном чињеничном стању, предлагач Д.О.О. „Генс“ из Ниша је 17.03.2015. године поднео Вишем суду у Нишу захтев за заштиту права на суђење у разумном року у поступку који се водио пред Основним судом у Нишу под бројем И 971/10. У том поступку, предлагач је у својству извршног повериоца 14.04.2005. године Основном суду у Нишу поднео предлог за извршење, против АА из села ..., општина ..., ради наплате новчаног потраживања. Предлагач је пре подношења захтева у овом предмету, због неажурног поступања суда, тражио заштиту права на суђење у разумном року у предмету Вишег суда у Нишу Р4 И 79/14, па је у раније вођеном поступку за заштиту права на суђење у разумном року решењем од 05.09.2014. године утврђено да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року и наложено првостепеном суду да оконча поступак у најкраћем року. Након тога, решењем истог суда Р4 И 102/14 од 08.12.2014. године подносиоцу захтева признато је право на правичну накнаду у износу од 30.000,00 динара.

Виши суд у Нишу је решењем Р4 И 32/15 од 02.03.2016. године одбацио нови захтев предлагача од 17.03.2015. године као недозвољен, налазећи да је правноснажним решењем Вишег суда у Нишу већ одлучено о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року у извршном предмету Основног суда у Нишу И 971/10. Одлучујући о жалби предлагача, Врховни касациони суд је решењем Рж г 604/16 од 14.04.2016. године укинуо наведено решење и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак. Напоменуо је да странка има право на подношење новог захтева за заштиту права на суђење у разумном року уколико предмет за који је утврђена повреда права, ни након доношења решења, није окончан у разумном року и наложио да се испита чињеница да ли је предмет И 971/10 окончан.

У поновном поступку, првостепени суд је извршио увид у предмет Основног суда у Нишу И 971/10 и утврдио да је након доношења решења Врховног касационог суда Рж г 604/16 од 14.04.2016. године извршен увиђај на лицу места у селу ... 20.10.2016. године, када је констатовано да не постоји могућност пописа покретних ствари које би могле бити предмет извршења, с обзиром да се извршни дужник изјаснила да је незапослена и да је пријављена као незапослено лице код НСЗ, да не поседује непокретну имовину, нити путничко возило. О томе је обавештен извршни поверилац 21.10.2016. године, са упутством да у року од 45 дана од дана пријема обавештења може да поднесе нови предлог за поновни попис, уз претњу обуставе извршења. Пуномоћник повериоца је поднеском од 29.11.2016. године предложио да суд поново изађе на лице места ради пописа целокупне имовине извршног дужника, те да од надлежних органа прибави податке да ли је извршни дужник у радном односу и да ли поседује неко моторно возило. Основни суд у Нишу прибавио извештај од ПУ Ниш ПС Сврљиг у коме је наведено да извршни дужник не поседује регистрована моторна возила, као и уверење и потврда РФ ПИО Филијала Ниш од 15.12.2016. године да је АА била пријављена овом фонду до 27.02.2014. године, те да након тога нема никаквих примања. У списима предмета је и потврда начелника одељења РФ ПИО од 13.05.2017. године да се АА не врши исплата пензије од стране тог органа. Извршни

суд је прибавио и уверење РГЗ - Службе за катастар непокретности у Сврљигу од 22.06.2017. године којим је потврђено да извршни дужник у катастарском оперативном делу нема уписаних непокретности на подручју општине Сврљиг. Поновни попис покретних ствари извршног дужника одржан је 14.12.2017. године, али је судски извршитељ констатовао да нису пронађене покретне ствари које би могле бити предмет извршења. Том попису није присуствовао извршни поверилац, иако је био благовремено обавештен о датуму и времену спровођења поновног пописа покретних ствари на адреси извршног дужника. Извршни судија Основног суда у Нишу је закључком од 30.01.2018. године наложио пуномоћнику извршног повериоца да суду достави доказе о томе да ли извршни дужник поседује непокретности, као и да ли је запослен и то од РГЗ Службе за катастар непокретности и Националне службе за запошљавање, а све у року од 10 дана од пријема закључка под претњом законских последица у случају непоступања, по коме извршни поверилац није поступио. Решењем Основног суда у Нишу И 971/10 од 07.05.2018. године обустављен је поступак извршења у предмету И 971/10 и укинута су спроведена радња. Против овог решења извршни поверилац је изјавио приговор 28.05.2018. године, који је решењем већа Основног суда у Нишу ИПВ (И) 194/18 од 01.10.2018. године одбијен као неоснован. Ово решење је пуномоћник повериоца примио 16.01.2019. године и предмет је као правноснажно завршен архивиран 11.02.2019. године.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Разумна дужина судског поступка представља оптимално време да се одлучи о праву странке које је спорно, да би се неизвесност отклонила, а странка добила сазнање да ли јој спорно право припада или не, чиме се обезбеђује и правна сигурност странака. Међутим, оптимално потребно време за окончање поступка је релативна категорија, која се процењује у сваком конкретном случају на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања у судском поступку, понашања подносиоца приговора за заштиту права на суђење у разумном року, поступања суда, природе захтева, односно значаја предмета спора за подносиоца приговора.

Оцењујући чињенице и околности од значаја за доношење одлуке, специфичности чињеничних и правних питања у конкретном предмету, понашање странака у поступку, поступање суда који води поступак, као и природу захтева, односно значај предмета спора за подносиоца, као и остале чиниоце који утичу на оцену дужине трајања поступка, Врховни касациони суд налази да је правилно поступио судија Вишег суда у Нишу када је одбио приговор предлагача ради убрзања поступка у предмету Основног суда у Нишу И 971/10, имајући у виду да је у периоду након доношења решења Р4 И 79/14 од 05.09.2014. године извршни суд активно деловао и предузимао радња ради намирања потраживања извршног повериоца. Налазећи да у посматраном периоду није повређено право предлагача на суђење у разумном року, првостепени суд је правилном применом члана 8а и 8б Закона о уређењу судова приговор предлагача одбио као неоснован.

Супротно наводима жалбе, првостепени суд правилно закључује да је у извршном поступку спроведеном након доношења решења Вишег суда у Нишу Р4 И 79/14 од 05.09.2014. године суд предузимао радња из своје надлежности у циљу

спровођења извршења и наплате потраживања предлагача, те да није било дужих периода неактивности суда. Наиме, приликом оцене да ли је предлагачу у неком судском поступку повређено право на суђење у разумном року треба имати у виду све околности конкретног случаја, а које се пре свега односе на дужину и врсту поступка, поступање суда, као и понашање предлагача, сложеност предмета и значај који предмет поступка има за предлагача. У конкретном случају ради се о извршном поступку, за који је законом прописана хитност у поступању и који је покренут 14.04.2005. године, а окончан доношењем решења о обустави поступка И 971/10 од 07.05.2018. године, јер извршни поверилац није поступио по налогу суда у смислу члана 91. став 5. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 31/11 ... 106/15), с обзиром да у остављеном року није предложио средства и предмет извршења. Околност да потраживање није наплаћено не зависи само од активности и делотворности предузетих процесних радњи од стране суда, већ и од понашања странака и других учесника у поступку. Врховни касациони суд указује да, када су странке у извршном поступку физичка лица или правна лица која нису под контролом државе, односно када ниједна од страна у спору није власт или државни орган, улога суда је да предузме оно што се може разумно очекивати да би се извршење спровело и да би се повериоцу помогло да оствари своје потраживање, али не и да гарантује извршење у сваком конкретном предмету (став изражен у пресуди *Fuklev v. Ukraine, Petrović protiv Srbije*). Стога околност да поверилац није наплатио своје потраживање ни након што је у раније вођеном поступку за заштиту права на суђење у разумном року решењем Вишег суда у Нишу Р4 И 79/14 од 05.09.2014. године утврђена повреда права и наложено убрзање поступка, сама по себи није довољна да би се поново утврдила одговорност суда за немогућност извршења. У ситуацији када извршење није могуће спровести због тога што извршни дужник нема непокретности и није запослен, а поверилац није доставио нове предлоге у погледу даљег поступања суда, односно није предложио средства и предмет извршења у смислу члана 57. став 5. Закона о извршењу и обезбеђењу, првостепени суд је правилно оценио да у конкретном случају, у поступку извршења спроведеном након доношења претходног решења Р4 И 79/14 од 05.09.2014. године нема пропуста суда који су допринели трајању поступка и захтев предлагача је правилно одбио као неоснован.

На основу члана 401. тачка 2. Закона о парничном поступку и члана 86 став 3. и 8в Закона о уређењу судова, у вези са чланом 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Предлагачу нису признати трошкови жалбеног поступка применом члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, у вези са чланом 30. Закона о ванпарничном поступку, имајући у виду да није успео у поступку.

**Председник већа – судија
Јасмина Васовић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић